

Debatavond “Financiële begeleiding bij kwetsbaarheid: van vergrijzing tot dementie”

Donderdag 9 juni liet Leo Stevens & Cie het Antwerpse congrescentrum ALM weer vol lopen. Ruim 200 genodigden kwamen naar onze debatavond met als thema “financiële begeleiding bij kwetsbaarheid : van vergrijzing tot dementie”.

Ingrid Stevens, zaakvoerder Leo Stevens en tevens editor van het boek “Financiële zorgvragen” verwelkomde de gasten en leidde de eerste spreker in, **Stefaan Berteloot**, kabinetsmedewerker van de Vlaamse regering.

Deze had de ondankbare taak om de aangekondigde **Jo Vandeurzen**, Vlaamse minister van Welzijn, volksgezondheid en Gezin te vervangen omwille van een dringende ministerraad. Op een vlotte en erg toegankelijke manier nam de heer Berteloot ons echter mee doorheen het Vlaamse welzijns- en zorgbeleid voor ouderen. Uitgangspunt is dat het goed is om jong te sterven, maar dan wel zo laat mogelijk. De heer Berteloot stond daarom stil bij enkele demografische ontwikkelingen en stelde vast dat er meer mondige en actieve ouderen zijn in Vlaanderen en dat diversiteit hierbij belangrijker wordt. Ook de medische en technologische evolutie verdient daarbij onze aandacht. *We leven niet in een tijdperk van verandering, maar in een verandering van tijdperk. (Jan Rothmans); door een substitutie in de zorg krijgen de diverse betrokkenen andere rollen toebedeeld. Ouderen nemen zelf de regie, patiënten zitten zelf aan het stuur, en maar goed ook.* Er ontstaat zo een andere beeldvorming over ouder worden. Deze paradigma-shift werd bondig

toegelicht door de kabinetsmedewerker. Zo evolueren we in België duidelijk naar een persoonsgerichte en geïntegreerde zorg. Naar een zorg ook die vraaggericht zal zijn en waarbij de patiënten zelf hun zorg invullen. Er komen diverse aangepaste woon- en zorgvormen; aangevuld met technologie op mensenmaat in de zorg en welzijn.

Door de andere panelleden werd teruggeblikt op de inleidende voordracht.

Rudi Thomaes, voormalig voorzitter VBO en momenteel voorzitter van de raad van bestuur van Armonea lichtte enkele verhelderende slides toe over dementie. Momenteel loopt in België immers 1 persoon op 5 het risico om dementie te krijgen, risico dat uiteraard toeneemt met de leeftijd. Ook al zijn er momenteel al 12.000 Belgen met jong dementie, **meer dan 10% van de 65 jarigen heeft dementie, waar dat voor 80-jarigen al toeneemt tot 20% en voor 90-plussers zelfs meer dan 40% bedraagt.** In de komende 35 jaar stijgt het aantal Belgen met dementie van 172.000 in 2010 tot 350.000 in 2050, wat een toename is met 100%, terwijl de bevolking zelf met 17% groeit (van 11,15 miljoen tot 13,09 miljoen Belgen, weliswaar met een verdubbeling van het aantal 80-plussers, namelijk tot 9,8% waar nu 5,3% van de bevolking 80+ is). De heer Thomaes stond ook stil bij de diverse aangepaste woon- en zorgvormen en hun kostprijs. Zo fluctueert de prijs voor 1 persoon van 39-95 euro per dag in een **woonzorgcentrum**, over 42-70 euro voor een **assistentiewoning** tot 32-100 euro voor een **residentie**. In residenties of assistentiewoningen zijn extra dienstverlening zoals maaltijden, poetsen of thuiszorg niet inbegrepen, in tegenstelling tot een woonzorgcentrum, waar 24u/24u zorg, animatie, maaltijden en onderhoud is geregeld. In een assistentiewoning is –anders dan in een residentie- met een woonzorgassistent, crisis- en overbruggingszorg reeds enige assistentie geregeld, al gaat die niet zo ver als in een woonzorgcentrum.

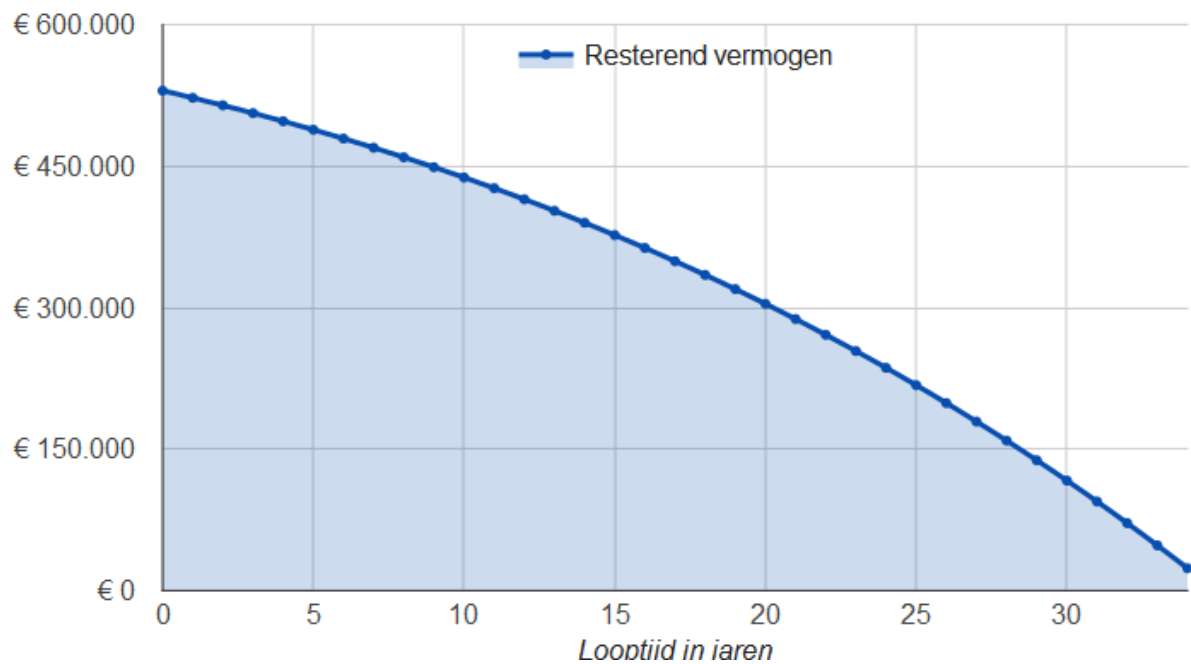
Certified private banker bij Leo Stevens, de heer **Karl Ruts** bekeek een en ander vooral vanuit een financieel standpunt en gaf antwoord op de vraag of investeren in assistentiewoningen, in het 'grijze goud' interessant kan zijn. Hij gaf volmondig toe dat het uitdagende tijden zijn voor private bankers die meerekenen met of voor hun cliënten en hun oude dag. Enkele uitgewerkte cijfervoorbeelden maakten dat overduidelijk.

Bij een gemiddelde opbrengst van 3% boven inflatie heeft een 65-jarige die een levensverwachting heeft van 100 jaar en die bovenop zijn pensioeninkomen maandelijks 1.500 euro extra wenst en dat gedurende 35 jaar, een kapitaal nodig van **393.000 euro**. (grafiek hieronder)

Bij een gemiddelde opbrengst van 1% netto boven inflatie loopt dit kapitaal zelfs op tot **530.000 euro**. (onderste grafiek)

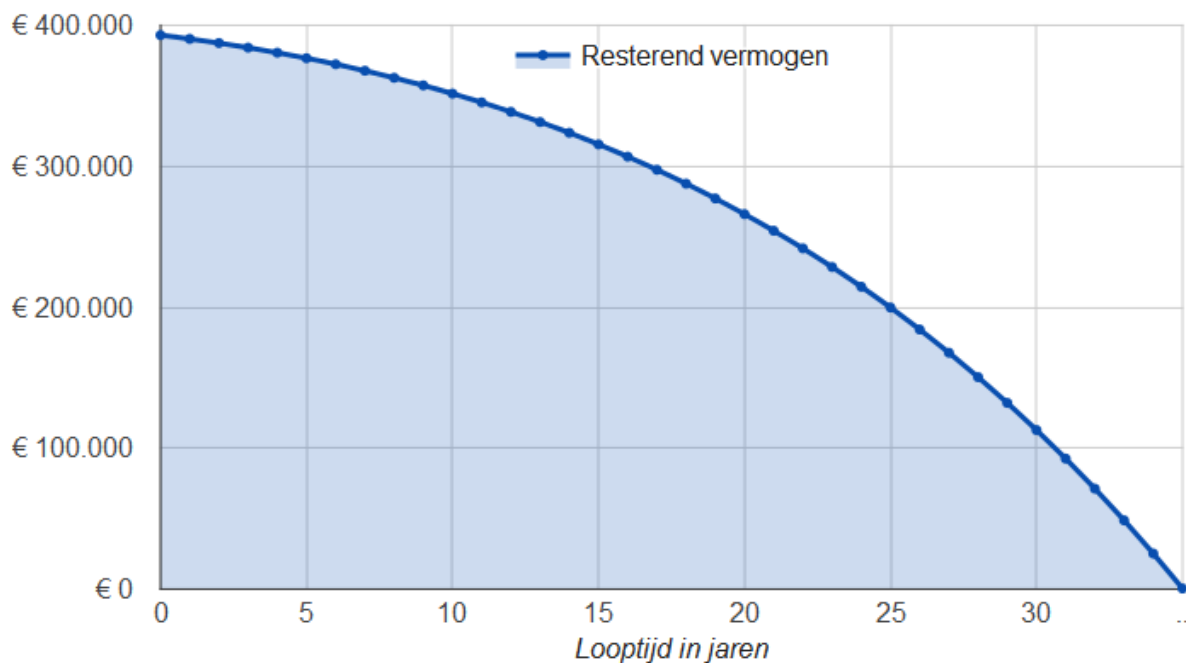
Verwachte looptijd

34.9 jaar

Verwachte looptijd

35 jaar

Met de huidige lage rentevoeten is het quasi onmogelijk om zorgeloos te rentenieren en zijn belangrijke kapitalen nodig om in een extra maandelijkse aanvulling te voorzien.

Een paar procenten meer rendement maken een enorm verschil op het gebied van benodigde kapitaal en vragen een totaalaanpak die ruimer gaat dan klassieke obligatieportefeuilles, zonder daarbij risico's uit het oog te verliezen. Mogelijk moeten

hierbij ook een aantal beleggerstaboes sneuvelen. Zullen beleggers bereid zijn om hun kapitaal (ten dele) op te eten? En zullen zij mentaal bereid zijn om eventueel de woning te verkopen om van te leven. Vaak maakt de eigen woning immers een groot, zonet belangrijkste patrimoniumbestanddeel uit.

Alvorens aan successieplanning te doen en schenkingen te plannen, zal degelijke financiële planning zich opdringen. Heeft een ouder nog wel de luxe om zijn kinderen te steunen om bijvoorbeeld onroerend goed te kopen dat tegenwoordig in koopkracht driemaal duurder is geworden dan wanneer hij zelf zijn gezinswoning kocht. Dat, terwijl de renteopbrengsten van de portefeuille zijn gedecimeerd en hijzelf misschien wel 20 jaar langer zal leven dan de eigen ouders...?

Erenotar **Johan Verstraete** kleurde het debat door te stellen dat een en ander niet louter om centen en procenten draait. [Naast de financiële planning en successieplanning is er immers nog de zorgplanning. De notaris gaf duidelijk aan dat het bij successieplanning erg belangrijk is om voor zichzelf en de partner te zorgen. De suggestie om aan een schenking een \(rente\)last toe te voegen viel bij het publiek niet in dovemansoren.](#) Ook het "vroegtijdig zorgplan" is meer dan nuttig en biedt inspraak bij het al dan niet opstarten of beëindigen van een medische behandeling. Het aanduiden van een vertegenwoordiger, de aanwijzing van een vertrouwenspersoon en de redactie van een zorgvolmacht...zijn voor de aanwezigen op deze debatavond allicht evidenties.

Karl Ruts voegde hier nog aan toe dat private bankers meer en meer zien dat ouders naar aanleiding van hun successieplanning ook graag wat van hun normen en waarden, hun levensfilosofie als het ware willen doorgeven aan de kinderen. Hij verwees in dat verband naar het '[geestelijk testament](#)'. Dit kan werkelijk de vorm aannemen van een soort van testament dat moet worden voorgelezen aan de erfgenamen wanneer de 'pater' of 'mater familias' er niet meer is. Hierin kan bijvoorbeeld het levensverhaal worden opgetekend, wijze levenslessen meegegeven aan de volgende generatie, of de reden waarom men bepaalde keuzes in de successieplanning heeft gemaakt en wat men daarbij hoopt te bereiken. Dit reflectiemoment kunnen ouders bij voorkeur ook al toepassen tijdens hun leven, op bepaalde scharniermomenten binnen hun familie, zoals de overdracht van het familiaal bedrijf, of substantiële overdrachten van het vermogen aan de kinderen. Daarbij kan dan worden uitgelegd hoe het vermogen werd opgebouwd en wat de ouders verwachten van hun kinderen met betrekking van het beheer. Dit heeft dan meer met de filosofie te maken dan met juridisch afdwingbare schenkingsvoorwaarden.

[Alvorens een successieplanning uit te tekenen is het immers erg belangrijk om grondig na te denken over een zorgeloze oude dag \(en hoeveel vermogen u daarvoor nodig heeft\).](#)

[Fiscaal optimaliseren mag, maar teveel uitdelen om achteraf te beseffen dat je onvoldoende overhoudt is echt wel sneu.](#)

Dat nadenken over later geldt ook voor vroegtijdige zorgplanning en in het bijzonder nadenken over de wensen rond het levenseinde. Zet deze wensen best op papier zodat ook de nabestaanden ze zullen kennen en er rekening mee kunnen houden.

En last but not least : een voorzorgsvolmacht is voor iedereen interessant. Zo kan u zelf perfect bepalen wie het voor u zal opnemen als je er zelf niet meer toe bekwaam bent.

